

Jarosław Góralczyk
Biblioskan

Biuletyny Informacji Publicznej w bibliotekach. Prawa i obowiązki oraz analiza przypadków

Streszczenie: Autor przedstawia wszystkie aspekty tworzenia BIP przez biblioteki. Dokonuje także analizy stron WWW bibliotek i BIP, który tworzą. Pokazuje, jak biblioteki realizują obowiązek ustawy o BIP, wskazuje na błędy i niedostatki, daje porady, co i jak powinno być realizowane, by było zgodne z prawem. Artykuł jest podsumowaniem części prac projektu BIBLIOSKAN, zrealizowanego w ramach programu Obywatele dla Demokracji, finansowanego z Funduszy EOG.

Słowa kluczowe: BIP, strony WWW bibliotek publicznych, informacja publiczna, BIBLIOSKAN

O prawie do informacji

Prawo do informacji jest uznawane za jedno z podstawowych praw człowieka¹, zaś dostęp do informacji publicznej jest bez wątpienia jednym z najważniejszych praw w katalogu praw obywatelskich i politycznych, jakie przysługują obywatelom w demokratycznym państwie prawa². Można nawet przyjąć założenie, że dostęp do informacji publicznej stanowi warunek konieczny współczesnej demokracji i społeczeństwa obywatelskiego³. Swobodny dostęp do informacji publicznej gwarantuje przejrzystość, ta z kolei (...) *pozwala obywatelom na bliższe uczestnictwo w procesie podejmowania decyzji i gwarantuje, że administracja cieszy się większą prawowitością, jest bardziej skuteczna i odpowiedzialna względem obywateli w systemie demokratycznym*⁴.

Kwestię dostępu do informacji publicznej reguluje *Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej*⁵ (dalej: **u.d.i.p.**), stanowiąca realizację art. 61 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. Zgodnie z treścią u.d.i.p. *każda informacja o sprawach publicznych stanowi informację publiczną w rozumieniu ustawy i podlega udostępnieniu i ponownemu wykorzystywaniu na zasadach i w trybie określonych w niniejszej ustawie*⁶. Prawo do informacji publicznej — jak dalej mówi ustawa — obejmuje uprawnienie do niezwłocznego uzyskania informacji publicznej zawierającej aktualną wiedzę o sprawach publicznych⁷. Prawo dostępu do informacji publicznej jest prawem powszechnym — zgodnie z ustawą przysługuje każdemu bez względu na płeć, poglądy, sta-

¹Art. 19 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka ONZ, art. 11 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

²Por.: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 1 października 2010 r. (sygn. I OSK 1149/10).

³ALEKSANDROWICZ, T.R. *Komentarz do ustawy o dostępie do informacji publicznej*. Wyd. 4. Warszawa: Wydaw. LexisNexis, 2008, s. 7.

⁴Preambuła Rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji.

⁵Tekst jednolity: Dz.U. z 2014 r., poz. 782.

⁶Art. 1 ust. 1 u.d.i.p.

⁷Art. 3 ust. 2 u.d.i.p.

tus społeczny czy przynależność państwową. Ograniczeniem w dostępie do informacji publicznej może być fakt nieposiadania przez osobę ubiegającą się o to, pełni praw cywilnych (np. jeśli osoba jest niepełnoletnia bądź została ubezwłasnowolniona)⁸. Doktryna jednakże wskazuje na to, że jeśli wniosek składany jest w sposób uniemożliwiający identyfikację wnioskodawcy (np. telefonicznie lub przez internet), zaś żądana informacja nie jest informacją przetworzoną, nie zachodzi konieczność obciążenia wnioskodawcy kosztami jej udzielenia lub udzielenie informacji nie naraża na ujawnienie żadnych tajemnic ustawowo chronionych — podmiot zobowiązany powinien udzielić żądanej informacji niezwłocznie, nie starając się ustalać personaliów osoby wnioskującej⁹.

Od osoby realizującej prawo do informacji publicznej nie wolno żądać wykazania powodu, dla którego chce to zrobić¹⁰. Każdemu także — co do zasady — przysługuje prawo do ponownego wykorzystania informacji publicznej¹¹. Zasady te wskazują kierunek w gospodarowaniu oraz udostępnianiu informacji publicznych, który starał się nakreślić polski ustawodawca — informacja taka powinna być w miarę możliwości dostępna oraz łatwa w wykorzystaniu.

Udostępnianie informacji publicznej przez biblioteki

Już na podstawie pierwszego artykułu u.d.i.p. można stwierdzić, że sprawy bibliotek publicznych — spełniające z pewnością kryterium „spraw publicznych” — będą stanowiły informację publiczną, a więc będą udostępniane na podstawie ww. ustawy.

Każda informacja o sprawach publicznych stanowi informację publiczną w rozumieniu ustawy i podlega udostępnieniu i ponownemu wykorzystywaniu na zasadach i w trybie określonych w niniejszej ustawie¹².

Fakt realizacji przez biblioteki publiczne istotnych zadań z zakresu „spraw publicznych” znajduje swoje potwierdzenie w treści art. 18 ust. 1 *Ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach*¹³.

Biblioteki publiczne służą zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych ogółu społeczeństwa oraz uczestniczą w upowszechnianiu wiedzy i kultury.

Realizując swoje zadania biblioteki publiczne korzystają także ze środków publicznych przekazywanych przez organizatorów (którymi mogą być m.in. jednostki samorządu terytorialnego¹⁴).

Powyższe ustalenia na temat konieczności udostępniania przez biblioteki publiczne informacji publicznych podsumować można treścią art. 4 ust. 1 u.d.i.p., która definiuje podmioty zobowiązane do udostępniania informacji publicznej. Powołując się na brzmienie tego

⁸KAMIŃSKA, I., ROZBICKA-OSTROWSKA, M. *Ustawa o dostępie do informacji publicznej — komentarz*. Wyd. 2. Warszawa: Wydaw. LexisNexis, 2012, s. 43 oraz GARDOCKA, T. (red.). *Obywatelskie prawo do informacji*. Warszawa: Wydaw. Wolters Kluwer Polska, 2008, s. 18.

⁹ KAMIŃSKA, I., ROZBICKA-OSTROWSKA, M. dz. cyt., s. 44.

¹⁰ Art. 2 u.d.i.p.

¹¹ Art. 2a u.d.i.p.

¹² Art. 1 ust. 1 u.d.i.p.

¹³ Tekst jednolity: Dz.U. z 2012 r., poz. 642.

¹⁴ Art. 8 oraz art. 18 ust. 2 *Ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach*.

przepisu, można wymienić co najmniej trzy elementy, które wskazywałyby na konieczność udzielania informacji publicznej przez biblioteki publiczne:

- posiadanie przez biblioteki publiczne statusu osoby prawnej samorządu terytorialnego¹⁵;
- realizację przez biblioteki publiczne zadań publicznych;
- dysponowanie przez biblioteki publiczne majątkiem publicznym.

U.d.i.p. w artykule 7 ust. 1 określa pięć form udostępnienia informacji publicznej:

1. ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej (dalej: **BIP**);
2. udostępnienie na wniosek;
3. udostępnienie w drodze wyłożenia lub wywieszenia w miejscach ogólnie dostępnych oraz/lub przez zainstalowane w tych miejscach urządzenia umożliwiającego zapoznanie się z tą informacją;
4. wstęp na posiedzenia organów kolegialnych i udostępniania materiałów, w tym audiowizualnych i teleinformatycznych, dokumentujących te posiedzenia;
5. udostępnienie w Centralnym Repozytorium Informacji Publicznej (CRIP)¹⁶.

Biblioteki publiczne są zobowiązane do stosowania pierwszych dwóch form, często spotykać się będziemy także z realizacją prawa w formach wskazanych w punkcie 3.

Biuletyn Informacji Publicznej (BIP) — informacje ogólne

Za podstawową formę udostępniania informacji publicznych uważa się publikację w BIP (jest to forma obligatoryjna). Przytaczając stanowisko Ireny Kamińskiej oraz Mirosławy Rozbickiej-Ostrowskiej, BIP (...) *stanowi specjalny, urzędowy, elektroniczny publikator, działający w postaci ujednoliczonego systemu stron w sieci teleinformatycznej, służący udostępnianiu wybranych kategorii informacji publicznych, pozwalający na (...) najpełniejszą realizację podstawowych zasad udostępniania informacji publicznej, mianowicie: powszechności, szybkości, bezpłatnego dostępu oraz nieograniczonego czasowo i miejscem udostępniania*¹⁷.

Intencję działania BIP wyraził także polski ustawodawca, pisząc w art. 8 ust. 1 u.d.i.p. *tworzy się urzędowy publikator teleinformatyczny — Biuletyn Informacji Publicznej — w celu powszechnego udostępniania informacji publicznej, w postaci ujednoliczonego systemu stron w sieci teleinformatycznej (...)*. Strony BIP bibliotek — tak samo jak innych podmiotów zobowiązanych do ich prowadzenia — mogą być tworzone w oparciu o Scentralizowany System Dostępu do Informacji Publicznej¹⁸ (art. 9 ust. 4a u.d.i.p.), albo inny system teleinformatyczny (art. 9 ust. 2 u.d.i.p.). Możliwość zastosowania *innego systemu teleinformatycznego* stoi w pewnej sprzeczności do deklaracji z art. 8 ust. 1 dotyczącej intencji

¹⁵ CZARNOW, S. Samorządowe osoby prawne — perspektywa nowej regulacji *Samorząd Terytorialny 2009*, nr 7-8, s. 38-49.

¹⁶Publikator ten uważa się za równorzędny wobec Biuletynu Informacji Publicznej. Por.: KAMIŃSKA, I., ROZBICKA-OSTROWSKA, M. dz. cyt., s. 160.

¹⁷KAMIŃSKA, I., ROZBICKA-OSTROWSKA, M. dz. cyt., s. 148.

¹⁸Minister właściwy do spraw informatyzacji został zobowiązany do prowadzenia i nieodpłatnego udostępniania scentralizowanego Systemu Dostępu do Informacji Publicznej (art. 9 ust. 4 pkt. 3 u.d.i.p.).

stworzenia *ujednoliconego systemu stron*. Warto jednak pamiętać, że bez względu na system, w oparciu o który dana strona BIP powstaje, musi ona oba spełniać wszystkie warunki określone w ustawie oraz odpowiednich rozporządzeniach.

Minister właściwy do spraw informatyzacji został zobowiązany do stworzenia oraz prowadzenia strony głównej BIP¹⁹, na której powinien znajdować się aktualny wykaz wszystkich podmiotów prowadzących swoje strony BIP (tzw. *strony podmiotowe*) — razem z odnośnikami do tych stron. Obowiązek przekazania informacji oraz adresu strony podmiotowej ciąży jednak na podmiocie, który ją prowadzi (art. 9 ust. 3 u.d.i.p.)²⁰.

Ten sam minister:

- mając na względzie sprawność i jednolitość systemu stron BIP;
- uwzględniając konieczność równego traktowania rozwiązań informatycznych;
- biorąc pod uwagę potrzebę stosowania rozwiązań do publikacji informacji publicznych niewymagających ponoszenia dodatkowych kosztów z tytułu opłat licencyjnych
- określił w drodze rozporządzenia:
- szczegółowe wymagania dotyczące układu ujednoliconego systemu stron BIP (m.in. standardy struktur stron podmiotowych BIP);
- zakres i tryb przekazywania informacji na temat stron podmiotowych BIP;
- wymagania dotyczące zabezpieczania treści informacji publicznych udostępnianych w BIP.

Katalog informacji, które obowiązkowo należy opublikować w BIP — a w zasadzie odesłanie do innego artykułu z ustawy — ustawodawca zawarł w art. 8 ust. 3 u.d.i.p. Oczywiście katalog wskazany w tym miejscu jest o wiele szerszy niż zakres informacji publicznych, które znajdują się w posiadaniu bibliotek publicznych. Należy się nim jednak kierować podejmując decyzje odnośnie publikacji posiadanych informacji.

Zgodnie z wolą ustawodawcy katalog z art. 8 ust. 3 u.d.i.p. nie jest katalogiem zamkniętym. Podmioty zobowiązane do udzielania informacji publicznych są zachęcane do udostępniania w BIP również innych informacji publicznych, (...) *w szczególności takich, których publikacja leży w interesie publicznym, zaspokaja potrzeby obywateli i ich wspólnot, wspiera rozwój społeczeństwa obywatelskiego lub przyczynia się do polepszenia działalności podmiotu udostępniającego informacje*²¹.

Zaznaczyć jednak należy, że przepis art. 8 ust. 3 u.d.i.p. nie wskazuje stopnia szczegółowości publikowanych informacji, pozostawiając to w gestii podmiotu zobowiązanego. Stopień szczegółowości opublikowanych informacji będzie miał istotny wpływ na sposób roz-

¹⁹Adres strony głównej BIP to <http://www.bip.gov.pl/>.

²⁰Z taką informacją możemy pobrać ze strony <http://www.bip.gov.pl/categories/view/32> w formie pliku .xml, co jest niestety niezbyt wygodne do przeglądania w postaci „surowej”. Dużo wygodniejszą formą jest użycie zakładki Archiwum podmiotów, gdzie znajduje się także potężna baza danych stron podmiotowych BIP: <http://www.bip.gov.pl/subjects/archives>.

²¹§11 ust. 1 pkt. 5 lit. b. *Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej* (Dz.U. z 2007 r. Nr 10, poz. 68).

strzygania wniosków o dostęp do informacji publicznej — nie zawsze bowiem wskazanie podmiotowi żądającemu informacji publicznej bezpośredniego adresu strony BIP będzie jednoznaczne z załatwieniem wniosku²². Inaczej rzecz ujmując, im pełniejszy zakres informacji znajdzie się na stronach BIP danego podmiotu, tym mniejszy będzie zakres informacji, do których udzielenia będzie zobowiązany podmiot w odpowiedzi na złożone wnioski.

Biuletyn Informacji Publicznej — zasady działania

Podstawowymi aktami prawnymi, regulującymi funkcjonowanie BIP, są przytaczana wcześniej u.d.i.p. oraz *Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej*²³ (dalej: **rozporządzenie ws. BIP**).

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 6 u.d.i.p. biblioteka publiczna udostępniająca informację publiczną w BIP zobowiązana jest do:

- oznaczenia informacji danymi określającymi podmiot udostępniający informację;
- podania w informacji danych określających tożsamość osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za treść informacji;
- dołączenia do informacji danych określających tożsamość osoby, która wprowadziła informację do Biuletynu Informacji Publicznej;
- oznaczenia czasu wytworzenia informacji i czasu jej udostępnienia;
- zabezpieczenia możliwości identyfikacji czasu rzeczywistego udostępnienia informacji.

Zgodnie z treścią rozporządzenia ws. BIP informacje publiczne w tym publikatorze organizuje się w postaci baz danych, a ich udostępnianie odbywa się w oparciu o mechanizmy baz danych. Co warte zauważenia, zgodnie z tym samym rozporządzeniem Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji nałożył na podmioty zobowiązane obowiązek udostępniania informacji w BIP przez całą dobę bez przerwy (§5) — zastrzeżenia co do tego obowiązku przewidziane są jedynie w treści §21 ust. 2, który mówi, iż w przypadku awarii brak dostępności strony podmiotowej BIP dla odwiedzających stronę nie powinien być dłuższy niż 24 godziny.

Poza nieprzerwaną dostępnością informacji publicznej minister postarał się także o to, aby zapewnić użytkownikom zrozumiałość publikowanych treści. Zgodnie z §5 rozporządzenia ws. BIP, informacje publiczne w urzędowym publikatorze nie mogą zawierać niewyjaśnionych skrótów, z wyjątkiem skrótów powszechnie przyjętych i zrozumiałych.

Strony podmiotowe BIP — zgodnie z rozporządzeniem — muszą spełniać następujące standardy:

- muszą być prowadzone w formie odrębnych stron WWW;
- jeżeli biblioteka prowadzi własną stronę WWW, strona podmiotowa BIP powinna być wydzielona przez umieszczenie na stronie głównej WWW linku zawierającego

²²KAMIŃSKA, I., ROZBICKA-OSTROWSKA M. dz. cyt., s. 163.

²³Dz.U. z 2007 r. Nr 10, poz. 68.

logo BIP. Link ten powinien umożliwiać bezpośredni dostęp do podmiotowej strony BIP²⁴;

- na stronie podmiotowej BIP biblioteki powinien być umieszczony czytelny link do strony głównej BIP oraz do strony głównej *istniejącego internetowego serwisu informacyjnego* biblioteki.

Zabezpieczeniem dla prawidłowego funkcjonowania strony BIP, jak również gwarantem wiarygodności publikowanych na niej treści, jest mechanizm dziennika, w którym odnotowywane są zmiany w treści informacji publicznych udostępnianych w BIP. Dziennik taki (obowiązkowo prowadzony w sposób automatyczny) ma za zadanie rejestrować także wszystkie próby dokonywania zmian w opublikowanych informacjach, które były dokonywane przez osoby nieuprawnione (§16 rozporządzenia ws. BIP).

Każdy administrator strony BIP jest zobowiązany do dokonywania kontroli dziennika na podlegających mu stronach w każdy dzień powszedni.

Dodatkowym zabezpieczeniem strony BIP, do których stosowania zobowiązał Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, jest obowiązkowy moduł bezpieczeństwa — programowe lub programowo-sprzętowe rozwiązanie techniczne, uniemożliwiające zniszczenie lub modyfikację informacji publicznych w BIP przez osoby nieuprawnione. Kwestia rodzaju takiego zabezpieczenia została pozostawiona w gestii podmiotu, który powinien je zastosować w stosunku do prowadzonych przez siebie stron.

Ponadto — zgodnie z §18 cytowanego rozporządzenia — informacje zgromadzone w bazie danych stron BIP²⁵ kopiuje się na odrębne nośniki informacji, nie później niż dobę po zaistnieniu zmiany treści tych informacji. Jeżeli zmiany treści zachodzą częściej niż raz na dobę, informacje kopiuje się raz na dobę.

Przechodząc od kwestii *stricto* technicznych należy wskazać na to, co jest istotą stron BIP. Zgodnie z rozporządzeniem ws. BIP (§11) strona podmiotowa BIP biblioteki powinna zawierać:

- logo (znak graficzny) BIP, umieszczony w górnej części strony;
- adres redakcji strony podmiotowej BIP;
- imię, nazwisko, numer telefonu, numer telefaksu i adres poczty elektronicznej co najmniej jednej z osób redagujących stronę podmiotową;
- instrukcję korzystania ze strony podmiotowej BIP;
- menu przedmiotowe, umożliwiające odnalezienie:
 - informacji publicznych, o których mowa w art. 8 ust. 3 zdanie pierwsze u.d.i.p. (czyli informacji, do udostępnienia których dany podmiot jest zobowiązany);
 - innych informacji publicznych, o których mowa w art. 8 ust. 3 zdanie drugie u.d.i.p. (czyli pozostałych informacji publicznych poza tymi, do których udostępnienia dany podmiot jest zobowiązany), a w szczególności takich, których

²⁴Warto jednak zaznaczyć, że strona WWW biblioteki może być jednocześnie stroną podmiotową BIP, o ile spełnia wszystkie wymogi u.d.i.p. oraz rozporządzenia (§9 ust. 3 rozporządzenia ws. BIP).

²⁵W ramach przypomnienia: informacje publiczne w BIP organizuje się w postaci baz danych, a ich udostępnianie odbywa się w oparciu o mechanizmy baz danych.

- publikacja leży w interesie publicznym, zaspokaja potrzeby obywateli i ich wspólnot, wspiera rozwój społeczeństwa obywatelskiego lub przyczynia się do polepszenia działalności podmiotu udostępniającego informację;
- informacji publicznych, przeznaczonych do publikacji w BIP na podstawie przepisów odrębnych;
- moduł wyszukiwający.

Do opisu powyższego wykazu w rozporządzeniu użyto sformułowania „w szczególności” co oznacza, że jest to jedynie minimalny (obowiązkowy) zakres danych i funkcjonalności strony. W przypadku zdecydowanej większości uregulowań dotyczących BIP prawodawca wyznaczył jedynie minimalne wymagania, dając poszczególnym podmiotom swobodę działania w zakresie rozwijania funkcjonalności oraz treści ich biuletynów.

Jeżeli chodzi o formę, treści publikowane na podmiotowych stronach BIP bibliotek, rozporządzenie w §5 ust. 2 stawia przed nimi dwa wymagania:

- są udostępniane w jakości niepozostawiającej wątpliwości co do ich zawartości;
- nie są zabezpieczone przed drukowaniem i kopiowaniem.

Pomimo tego, że w czasie dyskusji nad formą, rolą oraz kosztami tworzenia systemu udostępniania informacji publicznej pojawiały się głosy sugerujące możliwość umieszczenia na takich stronach reklam logotypów podmiotów gospodarczych²⁶, obecne rozwiązania prawne (§11 ust. 2 rozporządzenia ws. BIP) wykluczają możliwość umieszczania na tych stronach reklam (bez względu na ich cel oraz formę).

Tryb wnioskowy (informacja nieudostępniona w BIP)

Spośród innych sposobów udostępniania informacji niż publikacja na stronie BIP skupię się jeszcze na jednym, który bezpośrednio dotyczy funkcjonowania Biuletynów Informacji Publicznej. Poza udostępnianiem informacji w BIP, biblioteka publiczna zobowiązana jest także do udostępnienia w tym samym miejscu (na stronie podmiotowej BIP) informacji dotyczących sposobu dostępu do informacji publicznych będących w jej posiadaniu a nieudostępnionych w BIP (art. 8 ust. 4 u.d.i.p.). Tryb wnioskowy udzielania informacji publicznej z art. 10 u.d.i.p. przewidziany jest zatem dla informacji, które nie zostały opublikowane w BIP.

Warto przy tym pamiętać, że zgodnie z prawem wniosek o dostęp do informacji publicznej może być złożony w każdej formie. Ustawodawca idzie nawet dalej: informacja publiczna, która może być niezwłocznie udostępniona, jest udostępniana w formie ustnej lub pisemnej bez pisemnego wniosku (art. 10 ust. 2 u.d.i.p.). Jednym z celów takiej regulacji — jak zauważa w swoim opracowaniu Tomasz R. Aleksandrowicz — jest (...) *zminimalizowanie*

²⁶Komisja Nadzwyczajna do rozpatrzenia projektów ustaw dotyczących prawa obywateli do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne, a także dotyczących jawności procedur decyzyjnych i grup interesów /nr 3/. *Biuletyn* [on-line] 2000, nr 36/14/III [dostęp 09.01.2016]. Dostępny w:
<http://orka.sejm.gov.pl/Biuletyn.nsf/595effc1afbb8582c1256b6e0044a58a/bc0551f090b08a-04c1256b73003d21d8?OpenDocument>.

procedur biurokratycznych, które (...) niejednokrotnie stanowią dla obywatela barierę — w najbardziej korzystnej sytuacji czasową — utrudniającą dostęp do informacji publicznej²⁷.

Po opublikowaniu danej informacji na stronie BIP podmiot — co do zasady — nie jest zobowiązany do jej udostępniania w drodze wnioskowej, nie jest to jednak zabronione.

Informacja udostępniona na wniosek powinna być także oznaczona określonymi danymi, które — tak jak w przypadku informacji udostępnionej na stronie BIP — stanowią swego rodzaju gwarant ich wartości, jak również działają na rzecz transparentności działań administracji publicznej. Zgodnie z art. 12 ust. 1 u.d.i.p. informacja udostępniona na wniosek powinna być oznaczona danymi określającymi:

- podmiot udostępniający informację;
- tożsamość osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za jej treść;
- tożsamość osoby, która udostępniła informację
- datę udostępnienia informacji.

Ponadto biblioteka udostępniająca informację publiczną jest zobowiązana zapewnić możliwość:

- kopiowania informacji publicznej albo jej wydruk

lub

- przesłania informacji publicznej albo przeniesienia jej na odpowiedni, powszechnie stosowany nośnik informacji.

Podmioty prowadzące strony podmiotowe BIP, w tym biblioteki (czasami zapewne w dobrej wierze), podając informację o możliwości dostępu do informacji publicznych zamieszczonych na ich stronie, publikują jednocześnie wzór formularza, jaki należy złożyć, aby daną informację uzyskać. Z jednej strony takie działanie można uznać za pomocne — nie każdy mieszkaniec będzie w stanie sformułować (w swoim mniemaniu) poprawny wniosek, co może w ogóle zniechęcić go do wysłania wniosku o dostęp do informacji, którą uważa za publiczną. Z drugiej zaś strony wiele z opublikowanych formularzy wymaga zamieszczenia większej liczby danych, niż wymagałyby tego przepisy u.d.i.p.

Cytowany już wcześniej autor *Komentarza do ustawy o dostępie do informacji publicznej* publikuje w swoim opracowaniu wzór wniosku o udostępnienie informacji publicznej, jaki na swojej stronie miało zamieścić Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (a więc jednostka odpowiadająca za regulowanie kwestii związanych z dostępnością informacji publicznych w Polsce). Wzór ten w mojej opinii, jak również w opinii autorów komentujących uregulowania u.d.i.p., — wykracza poza normy ustawowe. Powołując się po raz kolejny na pracę Aleksandrowicza: *Przepisy ustawy o dostępie do informacji publicznej nie nakazują zachowania szczególnej formy wniosku. W ustawie nie ma bezpośredniego nakazu, aby osoba zwracająca się z wnioskiem o udostępnienie informacji publicznej musiała podawać swoje dane osobowe; może przecież taką informację uzyskać ustnie (np. telefonicznie), czy też poprosić o jej przygotowanie i odebrać ją osobiście w urzędzie (np. w formie pisemnej), nadesłanie informacji na poste restante czy do skrytki pocztowej lub też uczynić to drogą elektroniczną, podając adres*

²⁷ALEKSANDROWICZ, T.R. dz. cyt., s. 238.

swojej poczty e-mail (np. alfa5@wp.pl). Innymi słowy, osoba zwracająca się o udostępnienie informacji publicznej nie musi ujawniać swoich danych osobowych, podmiotom zobligowanym zaś ustawa nie nadała uprawnień do żądania tych danych²⁸.

Autor dodaje, że zbieranie danych kontaktowych od osoby ubiegającej się o dostęp do informacji publicznej ma jedynie charakter techniczny (możliwość skomunikowania się z wnioskodawcą oraz przekazanie mu wnioskowanych danych czy też decyzji o odmowie udostępnienia informacji publicznej) — a i w tym wypadku najczęściej wystarczy jedynie adres korespondencyjny²⁹. Podobne stanowisko w tej sprawie zajęły Kamińska i Rozbicka-Ostrowska: *Wprowadzie podmioty zobowiązane do udostępnienia informacji publicznej mogą na użytek trybu udzielania tej informacji opracować we własnym zakresie wzór wniosku ułatwiający wnioskodawcom sprecyzowanie żądania w tym zakresie, ale w żadnym wypadku nie mogą uzależnić skuteczności złożenia takiego wniosku od wniesienia go na właściwym (opracowanym przez siebie) druku³⁰.*

Analiza stron BIP łódzkich bibliotek publicznych

W Łodzi powołano do życia pięć odrębnie zarządzanych bibliotek:

- Miejską Bibliotekę Publiczną Łódź-Bałuty im. Stanisława Czernika;
- Miejską Bibliotekę Publiczną Łódź-Górna im. Władysława Stanisława Reymonta;
- Miejską Bibliotekę Publiczną Łódź-Polesie;
- Miejską Bibliotekę Publiczną Łódź-Śródmieście im. Andrzeja Struga;
- Miejską Bibliotekę Publiczną Łódź-Widzew im. L. Rudnickiego.

Każda z tych bibliotek ma własną stronę podmiotową BIP, której zawartość została oceniona w kontekście przedstawionych we wcześniejszych częściach raportu informacji.

W zestawieniach tabelarycznych podano każdorazowo nazwę biblioteki oraz kategorię (wraz z podstawą prawną), według której strona podmiotowa BIP została oceniona. Przeprowadzona została także analiza porównawcza (*benchmarking*) stron podmiotowych BIP łódzkich bibliotek — punktem odniesienia stały się biuletyny informacji publicznej Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej Josepha Conrada Korzeniowskiego w Gdańsku oraz Miejskiej Biblioteki — i Publicznej we Wrocławiu — obie jednostki znalazły się wśród wzorcowych rozwiązań z zakresu organizacji bibliotek w Polsce (miejsce wizyt studyjnych w ramach projektu „Biblioskan”).

Poza opisami poszczególnych kategorii przedstawione zostały również rekomendacje dotyczące zmian w celu podniesienia jawności działań, ułatwienia dostępu do informacji publicznej, jak również dostosowania stron podmiotowych BIP do wymogów określonych w prawie.

²⁸ALEKSANDROWICZ, T.R., dz. cyt., s. 240.

²⁹Tamże.

³⁰KAMIŃSKA, I., ROZBICKA-OSTROWSKA, M. dz. cyt., s. 168.

Czy strona podmiotowa BIP biblioteki jest w zestawieniu na głównej stronie www.bip.gov.pl?³¹

Zgodnie z art. 9 ust. 1 i ust. 3 u.d.i.p. każda jednostka prowadząca stronę podmiotową BIP ma obowiązek zgłoszenia jej do wykazu wszystkich podmiotów prowadzących strony BIP. Zgodnie z wykazem na stronie głównej BIP obowiązku dopełniła tylko jedna łódzka biblioteka (Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Śródmieście).

BIP jednostki	Czy strona podmiotowa BIP biblioteki jest w zestawieniu na głównej stronie www.bip.gov.pl ? (art. 9 ust. 1 i ust. 3 u.d.i.p.)		Adres strony
	Tak	Nie	
MBP Łódź-Bałuty		X	
MBP Łódź-Górna		X	
MBP Łódź-Polesie		X	
MBP Łódź-Śródmieście	X		http://www.bip.gov.pl/subjects/17614.Miejska+Biblioteka+Publiczna+%C5%81%C3%B3d%C5%BA-%C5%9A%C3%B3dmie%C5%9Bcie+im.+Andrzeja+Struga.html
MBP Łódź-Widzew		X	

Aby tego dokonać należy założyć konto na stronie www.bip.gov.pl. Zarejestrowany i zalogowany użytkownik może zarejestrować podmiot, który jest zobowiązany do prowadzenia własnej strony BIP³². Adresy stron podmiotowych BIP bibliotek w Gdańsku i Wrocławiu znajdują się w wykazie.

BIP jednostki	Czy strona podmiotowa BIP biblioteki jest w zestawieniu na głównej stronie www.bip.gov.pl ? (art. 9 ust. 1 i ust. 3 u.d.i.p.)		Adres strony
	Tak	Nie	
WiMBP w Gdańsku	X		http://www.bip.gov.pl/subjects/33751.Wojew%C3%B3dzka+i+Miejska+Biblioteka+Publiczna+im.+Josepha+Conrada+Korzeniowskiego+w+Gda%C5%84sku.html
MBP we Wrocławiu	X		https://www.bip.gov.pl/subjects/17347.Miejska+Biblioteka+Publiczna+we+Wroc%C5%82awiu.html

Powiązania między stronami (WWW/strona BIP) oraz lokalizacja strony podmiotowej BIP

Zgodnie z wymogami rozporządzenia ws. BIP (§9 i §10) strona podmiotowa BIP powinna być prowadzona w formie odrębnej strony WWW. Biblioteka, która ma własną informacyj-

³¹ Wszystkie odesłania do stron internetowych przedstawiają wersję aktualną w dn. 09.01.2016 r.

³² Szczegółowe informacje dotyczące rejestracji strony podmiotowej BIP można znaleźć w publikacji: *Podręcznik redaktora strony podmiotowej BIP*; www.bip.gov.pl [on-line] v.2.0 z dn.15.02.2013r. [dostęp 09.01.2016]. Dostępny w: https://www.bip.gov.pl/files/download/51/Podr%C4%99cznikRedaktoraSPBIP_15020213%5B3%5D.pdf.

na stronę WWW powinna zamieścić na niej (na stronie głównej) bezpośredni odnośnik — zawierający logo — do swojej strony podmiotowej BIP. Z kolei na swojej stronie podmiotowej BIP biblioteka powinna zamieścić czytelny link do strony głównej BIP oraz do swojej strony informacyjnej WWW (do jej strony głównej). Z tymi obowiązkami łódzkie biblioteki nie radzą sobie najlepiej.

Powiązania między stronami / lokalizacja strony BIP (§9 i §10 rozporządzenia ws. BIP)				
BIP jednostki	Strona podmiotowa BIP jest prowadzona w formie odrębnej strony WWW (T/N)	Strona podmiotowa BIP jest wydzielona przez umieszczenie na stronie głównej WWW linku zawierającego logo BIP. Link ten umożliwia bezpośredni dostęp do podmiotowej strony BIP (T/N)	Na stronie podmiotowej BIP jest umieszczony czytelny link do strony głównej BIP oraz do strony głównej istniejącego internetowego serwisu informacyjnego biblioteki (T/N)	
MBP Łódź-Bałuty	T	T	T/N ³³	
MBP Łódź-Górna	N	N	T	
MBP Łódź-Polesie	T	T	T/N	
MBP Łódź-Śródmieście	T	T	T/N	
MBP Łódź-Widzew	N	T	T/N	

Ważne jest aby zaznaczyć przy tym kryterium, że strona informacyjna danej biblioteki może pełnić także funkcję strony podmiotowej BIP, o ile spełnia wszystkie wymogi ustawy i rozporządzenia.

MBP Łódź-Bałuty

- Biblioteka ma wydzieloną (odrębną od strony informacyjnej) stronę podmiotową BIP;
- na stronie głównej WWW³⁴ (informacyjnej) znajduje się po lewej stronie link z logotypem BIP, który prowadzi bezpośrednio do strony podmiotowej BIP tej biblioteki³⁵; ze względu na wagę dostępu do informacji publicznej można rozważyć przeniesienie linku do strony BIP nieco wyżej (np. pod menu witryny), jednak obecne rozwiązanie — ze względu na osobne, wyraźne pole z logotypem — można uznać jako dobre;
- na stronie podmiotowej BIP tej biblioteki zabrakło wymaganego linku do jej strony informacyjnej;
- na stronie podmiotowej BIP znajduje się link do strony głównej BIP, jednak ze względu na brak wyróżnienia oraz niezastosowanie logotypu, można mieć pewne zastrzeżenia co do wymogu jego czytelności.

³³W sytuacji częściowego spełniania danego wymogu zastosowano oznaczenie T/N (tak/nie). Szczegółowe omówienie danej kwestii znajduje się bezpośrednio pod tabelą przy opisie biblioteki, której kwestia dotyczy.

³⁴Strona informacyjna MBP Łódź-Bałuty: <http://www.mbpb.lodz.pl/>.

³⁵Strona podmiotowa BIP MBP Łódź-Bałuty: <http://www.b.mbpb.lodz.pl/>.

MBP Łódź-Górna

- Biblioteka nie ma wydzielonej (odrębnej od strony informacyjnej³⁶) strony podmiotowej BIP. Strona BIP jest podstroną strony informacyjnej³⁷;
- link do strony podmiotowej BIP znajduje się wśród linków do innych podstron biblioteki; ze względu na połączenie dwóch stron (strony informacyjnej i strony podmiotowej BIP) nie ma obowiązku stosowania wymagań z §9 ust. 2 rozporządzenia ws. BIP, jednak — w ramach dobrej praktyki — można zalecić np. wyodrębnienie linku do strony BIP i dodanie do niego logotypu BIP (tak, jak stosuje się w przypadku wyodrębnionych stron podmiotowych BIP);
- na podstronie pełniącej funkcję BIP dla biblioteki Łódź-Górna znajduje się wyraźny link do strony głównej BIP wraz z logotypem BIP, — jednak zamiast przeniesienia się na stronę główną BIP (www.bip.gov.pl), pozostajemy na podstronie biblioteki (użytkownik może mieć wrażenie, że strona główna BIP to część strony biblioteki). W ramach dobrej praktyki sugeruje się pełne przekierowanie użytkownika na stronę główną BIP.

MBP Łódź-Polesie

- Biblioteka ma wydzieloną (odrębną od strony informacyjnej³⁸) stronę podmiotową BIP³⁹;
- na stronie głównej WWW (informacyjnej) znajduje się po lewej stronie link z logotypem BIP, który prowadzi bezpośrednio do strony podmiotowej BIP tej biblioteki;
- na stronie podmiotowej BIP (lewy dolny róg strony) znajduje się link z logotypem do strony głównej BIP, zabrakło jednak na stronie podmiotowej BIP linku do strony informacyjnej biblioteki (co oczywiście należy uzupełnić).

MBP Łódź-Śródmieście

- Biblioteka ma wydzieloną (odrębną od strony informacyjnej⁴⁰) stronę podmiotową BIP⁴¹ — jako jedyną zgłoszoną do głównego rejestru stron BIP spośród łódzkich miejskich bibliotek publicznych;
- na stronie informacyjnej biblioteki w prawym górnym rogu znajduje się wyraźny oraz bezpośredni odnośnik do strony podmiotowej BIP w formie odpowiedniego logotypu;
- na stronie podmiotowej BIP w lewym dolnym rogu umieszczony jest wyraźny odnośnik do strony głównej BIP — zabrakło jednak (podobnie jak w sytuacji MBP Łódź-Polesie) odnośnika do strony informacyjnej biblioteki.

³⁶Strona informacyjna MBP Łódź-Górna: <http://mbpg.lodz.pl/>.

³⁷Strona podmiotowa BIP MBP Łódź-Górna (jako podstrona strony informacyjnej): http://mbpg.lodz.pl/?page_id=758.

³⁸Strona informacyjna MBP Łódź-Polesie: <http://www.mbppl.lodz.pl/>.

³⁹Strona podmiotowa BIP MBP Łódź-Polesie: <http://bip.mbppl.lodz.pl/bip/>.

⁴⁰Strona informacyjna MBP Łódź-Śródmieście: <http://www.mbps.lodz.pl/>.

⁴¹Strona podmiotowa BIP MBP Łódź-Śródmieście: <http://bip.mbps.lodz.pl/>.

MBP Łódź-Widzew

- Biblioteka nie ma wydzielonej (odrębnej od strony informacyjnej⁴²) strony podmiotowej BIP; strona BIP jest podstroną strony informacyjnej⁴³;
- link do strony strony podmiotowej BIP z logotypem biblioteki jest wyraźny, znajduje się w lewym dolnym rogu strony — bezpośrednio pod menu przedmiotowym; do strony podmiotowej BIP można dostać się również z poziomu ww. menu (ostatnia zakładka);
- na stronie podmiotowej BIP znajduje się link do strony głównej BIP w formie logotypu — jednak jest to jeden z trzech logotypów BIP umieszczonych jeden przy drugim. Sugerowane jest zmniejszenie liczby logotypów BIP oraz dodanie ich formy graficznej (lub dodanie opisu), wyraźnie wskazujących na lokalizację, do której się odnoszą (w ramach realizacji zasady czytelności linku).

WiMBP w Gdańsku i MBP we Wrocławiu

W ramach wyżej wskazanych kryteriów lepiej prezentują się strony podmiotowe BIP dwóch *benchmarkingowych* bibliotek z Gdańska⁴⁴ oraz Wrocławia⁴⁵.

	Powiązania między stronami / lokalizacja strony BIP (§9 i §10 rozporządzenia ws. BIP)		
BIP jednostki	Strona podmiotowa BIP jest prowadzona w formie odrębnej strony WWW (T/N)	Strona podmiotowa BIP jest wydzielona przez umieszczenie na stronie głównej WWW linku zawierającego logo BIP. Link ten umożliwia bezpośredni dostęp do podmiotowej strony BIP (T/N)	Na stronie podmiotowej BIP jest umieszczony czytelny link do strony głównej BIP oraz do strony głównej istniejącego internetowego serwisu informacyjnego biblioteki (T/N)
WiMBP w Gdańsku	T	T	T
MBP we Wrocławiu	T	T	T

Strony podmiotowe BIP obu bibliotek są prowadzone w formie odrębnych stron WWW (co nie jest wymagane, jednak może ułatwić spełnianie wszystkich wymagań stawianych przed stronami BIP, dotyczącymi bezpieczeństwa danych czy transparentności publikowanych informacji). Na stronach podmiotowych BIP obu bibliotek są umieszczone czytelne linki do strony głównej BIP oraz do stron informacyjnych bibliotek. To, co można wskazać jako rozwiązanie nie będące dobrą praktyką w zakresie udostępniania informacji publicznej (co ciekawe — w przypadku obu tych bibliotek) jest niemal całkowita marginalizacja linku do strony podmiotowej BIP na stronach informacyjnych. W obu przypadkach odnośniki do stron podmiotowych BIP zostały „zepchnięte” do niewielkich elementów w stopce stro-

⁴²Strona informacyjna MBP Łódź-Widzew: <http://www.mbpwidzew.pl/>.

⁴³Strona podmiotowa BIP MBP Łódź-Widzew (jako podstrona strony informacyjnej): <http://mbpwidzew.pl/index.php?site=.25622.0.0&lang=pl>.

⁴⁴Strona podmiotowa BIP WiMBP w Gdańsku: <http://bip.wbpg.org.pl/>.

⁴⁵Strona podmiotowa BIP MBP we Wrocławiu: <http://biblioteka.ibip.wroc.pl/public/>.

ny. W ramach dobrej praktyki sugeruje się lepsze wyeksponowanie bezpośrednich odnośników do stron podmiotowych BIP jako podstawowego źródła informacji publicznej.

Lista podstawowych funkcjonalności strony podmiotowej BIP

Polski prawodawca w §11 rozporządzenia ws. BIP wskazał elementy obowiązkowe, które powinny znaleźć się na stronie podmiotowej BIP. Z listy tej — ze względu na uszczegółowienie, które zawarto w rozporządzeniu — do osobnego punktu wyłączono kwestię menu przedmiotowego. Elementy te to kolejne kryterium, według którego została zanalizowana zawartość stron BIP łódzkich bibliotek. Spełnienie tych wymagań wypadło w ich przypadku wyjątkowo słabo — szczególnie w kontekście analizy porównawczej z bibliotekami *benchmarkingowymi*.

BIP jednostki	Strona podmiotowa BIP zawiera (§11 ust. 1 rozporządzenia ws. BIP)				
	Logo (znak graficzny) BIP, umieszczone w górnej części strony (T/N)	Adres redakcji strony podmiotowej BIP (T/N)	Imię, nazwisko, numer telefonu, numer telefaksu i adres poczty elektronicznej co najmniej jednej z osób redagujących stronę podmiotową (T/N)	Instrukcję korzystania ze strony podmiotowej BIP (T/N)	Moduł wyszukiwujący (T/N)
MBP Łódź-Bałuty	T	N	N	T	T
MBP Łódź-Górna	T	N	N	N	T
MBP Łódź-Polesie	T	T	T	T	T
MBP Łódź-Śródmieście	T	T	T	T	N
MBP Łódź-Widzew	N	N	N	N	T/N

MBP Łódź-Bałuty

- Logo (znak graficzny) BIP został umieszczony w górnej części strony podmiotowej BIP tej biblioteki;
- na stronie podmiotowej BIP nie ma — wbrew wymaganiom — adresu redakcji strony. Można przyjąć, że danymi kontaktowymi są informacje zamieszczone w zakładce *Dane podstawowe*, jednak powinno zostać to wyszczególnione. Na stronie w stopce znajdziemy jedynie imiona i nazwiska osób odpowiedzialnych za redakcję i administrację, jednak bez żadnych danych kontaktowych;
- na stronie podmiotowej BIP nie znajdziemy także takich danych jak numer telefonu, numer telefaksu i adres poczty elektronicznej co najmniej jednej z osób redagujących stronę (jest jedynie imię i nazwisko jednej osoby z redakcji).
- strona podmiotowa BIP biblioteki z Bałut zawiera zarówno instrukcję korzystania z niej, jak i moduł wyszukiwujący.

MBP Łódź-Górna

Strona podmiotowa MBP Łódź-Górna pod kątem spełniania wymogów z §11 rozporządzenia ws. BIP prezentuje się niemal analogicznie:

- logo (znak graficzny) BIP został umieszczony zgodnie z wymaganiami w górnej części strony podmiotowej BIP tej biblioteki;
- na stronie podmiotowej BIP nie ma adresu redakcji strony (wśród danych zamieszczonych w dziale *Kontakt* na stronie biblioteki — nie na podstronie BIP — nie ma wyznaczonej jednostki ds. BIP); w bocznej ramce po prawej stronie znajduje się jedynie imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za publikację (ale bez danych kontaktowych);
- na stronie podmiotowej BIP nie znajdziemy także takich danych jak numer telefonu, numer telefaksu i adres poczty elektronicznej co najmniej jednej z osób redagujących stronę (jest jedynie — jak zostało wspomniane powyżej — imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za publikację);
- na stronie podmiotowej BIP brakuje instrukcji korzystania z BIP; po prawej stronie w ramce znajduje się co prawda link *Instrukcja BIP*, jednak nie zawiera on żadnego odesłania do dokumentu lub strony;
- strona podmiotowa BIP biblioteki zawiera moduł wyszukiwający.

MBP Łódź-Polesie oraz MBP Łódź-Śródmieście

Na tle stron podmiotowych BIP bibliotek z Bałut oraz Górnej, pod względem tych kryteriów korzystnie wypadają strony podmiotowe BIP bibliotek z Polesia oraz ze Śródmieścia.

- na obu tych stronach podmiotowych BIP znajdziemy logo BIP w górnej części strony;
- adresy redakcji stron, jak również imiona, nazwiska oraz dane kontaktowe do co najmniej jednej osoby redagującej stronę znajdziemy odpowiednio w dziale *Redakcja* (biblioteka na Polesiu) oraz *Redakcja BIP* (biblioteka w Śródmieściu) — na Polesiu warto byłoby dodać do opublikowanych danych co najmniej jeden adres poczty elektronicznej;
- obie strony podmiotowe BIP zawierają instrukcję korzystania;
- strona BIP biblioteki w Śródmieściu — w przeciwieństwie do biblioteki z Polesia — nie ma dostępnego dla użytkowników modułu wyszukiwania.

MBP Łódź-Widzew

- Strona podmiotowa BIP biblioteki z Widzewa jest częścią strony informacyjnej tejże biblioteki, jednak — mimo to — znak graficzny BIP powinien zostać umieszczony, zgodnie z rozporządzeniem, w górnej części strony (aktualnie znajduje się w lewym dolnym rogu strony);
- na stronie brakuje wyszczególnionych kontaktów: — adresu redakcji strony podmiotowej BIP oraz imienia, nazwiska, numeru telefonu czy adresu poczty elektronicznej co najmniej jednej z osób redagujących stronę podmiotową. Co prawda na stronie tej widać imię i nazwisko osoby wytwarzającej i wprowadzającej informacje do BIP, można do tej osoby znaleźć także kontakt w dziale *Kontakt*, ale nie jest to osoba

- (będąca na stanowisku dyrektora — starszego kustosza) bezpośrednio wskazana jako odpowiedzialna za redakcję BIP;
- na stronie podmiotowej BIP MBP Łódź-Widzew nie znajdziemy także instrukcji korzystania z BIP, zaś sam moduł wyszukiwania został wbudowany w cały mechanizm strony internetowej (jednak znajduje frazy z podstrony BIP).

WiMBP w Gdańsku i MBP we Wrocławiu

W zestawieniu ze stronami podmiotowymi BIP łódzkich bibliotek, analogiczne strony Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gdańsku oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu mogą stanowić wzorzec.

BIP jednostki	Strona podmiotowa BIP zawiera (§11 ust. 1 rozporządzenia ws. BIP)				
	Logo (znak graficzny) BIP, umieszczone w górnej części strony (T/N)	Adres redakcji strony podmiotowej BIP (T/N)	Imię, nazwisko, numer telefonu, numer telefaksu i adres poczty elektronicznej co najmniej jednej z osób redagujących stronę podmiotową (T/N)	Instrukcję korzystania ze strony podmiotowej BIP (T/N)	Moduł wyszukujący (T/N)
WiMBP w Gdańsku	T	T	T/N	T	T
MBP we Wrocławiu	T	T	T	T	T

Obie strony mają logo BIP umieszczone w górnej części strony. W obu przypadkach również bez problemu znajdziemy dane teleadresowe redakcji podmiotowej BIP (w przypadku gdańskiej biblioteki brakuje jedynie imion i nazwisk osób odpowiedzialnych — znajdziemy jednak w stopce redakcyjnej pełne dane teleadresowe do sekretariatu, który jest odpowiedzialny za to zadanie). Na obu stronach podmiotowych BIP opublikowane zostały instrukcja korzystania oraz moduł wyszukujący.

Funkcje użytkowe menu podmiotowego

Jednym z punktów ujętych w liście podstawowych funkcjonalności strony podmiotowej BIP (§11 rozporządzenia ws. BIP) jest sprawa funkcjonalności menu podmiotowego. Menu — zgodnie z rozporządzeniem — powinno umożliwiać odnalezienie trzech typów informacji publicznych:

- tych, do których udostępnienia podmiot został zobowiązany na podstawie u.d.i.p.⁴⁶;
- pozostałych informacji publicznych poza tymi, do których udostępnienia podmiot został zobowiązany na podstawie przepisów u.d.i.p. — a w szczególności takich, których publikacja leży w interesie publicznym, zaspokajają potrzeby obywateli i ich wspólnot, wspiera rozwój społeczeństwa;

⁴⁶Katalog informacji publikowanych obligacyjnie na stronie podmiotowej BIP (o ile informacje te są w posiadaniu danej jednostki).

- tych informacji, do których upublicznienia zobowiązują dany podmiot inne przepisy prawa niż u.d.i.p.

	Strona podmiotowa BIP zawiera menu podmiotowe, umożliwiające odnalezienie (§11 ust. 1 rozporządzenia ws. BIP)		
BIP jednostki	Informacji publicznych, o których mowa w art. 8 ust. 3 zdanie pierwsze u.d.i.p. (czyli informacji, do udostępnienia których dany podmiot jest zobowiązany) (T/N)	Innych informacji publicznych, o których mowa w art. 8 ust. 3 zdanie drugie u.d.i.p. (czyli pozostałych informacji publicznych poza tymi, do których udostępnienia dany podmiot jest zobowiązany), a w szczególności takich, których publikacja leży w interesie publicznym, zaspokajają potrzeby obywateli i ich wspólnot, wspiera rozwój społeczeństwa obywatelskiego lub przyczynia się do polepszenia działalności podmiotu udostępniającego informację. (T/N)	Informacji publicznych, przeznaczonych do publikacji w BIP na podstawie przepisów odrębnych (T/N)
MBP Łódź-Bałuty	T	T	T
MBP Łódź-Górna	T	T	T
MBP Łódź-Polesie	T	T	T
MBP Łódź-Śródmieście	T	T	T
MBP Łódź-Widzew	T	T	T

	Strona podmiotowa BIP zawiera menu podmiotowe, umożliwiające odnalezienie (§11 ust. 1 rozporządzenia ws. BIP)		
BIP jednostki	Informacji publicznych, o których mowa w art. 8 ust. 3 zdanie pierwsze u.d.i.p. (czyli informacji, do udostępnienia których dany podmiot jest zobowiązany) (T/N)	Innych informacji publicznych, o których mowa w art. 8 ust. 3 zdanie drugie u.d.i.p. (czyli pozostałych informacji publicznych poza tymi, do których udostępnienia dany podmiot jest zobowiązany), a w szczególności takich, których publikacja leży w interesie publicznym, zaspokajają potrzeby obywateli i ich wspólnot, wspiera rozwój społeczeństwa obywatelskiego lub przyczynia się do polepszenia działalności podmiotu udostępniającego informację (T/N)	Informacji publicznych, przeznaczonych do publikacji w BIP na podstawie przepisów odrębnych (T/N)
WiMBP w Gdańsku	T	T	T
MBP we Wrocławiu	T	T	T

Wszystkie zbadane strony podmiotowe BIP — zarówno łódzkich bibliotek, jak również bibliotek z Gdańska i Wrocławia — mają menu przedmiotowe, dzięki któremu bez problemu

można odnaleźć opublikowane dane. Biorąc pod uwagę nieostre sformułowania, użyte w rozporządzeniu (np. *inne informacje publiczne*), jak również szeroki zakres przedmiotowy możliwych do zastosowania ustaw (*informacje publiczne przeznaczone do publikacji na podstawie przepisów odrębnych*) bezcelowe wydaje się tworzenie katalogu, na podstawie którego można jednoznacznie stwierdzić, czy wszystkie wymagane informacje zostały udostępnione (poza tymi podstawowymi, jak status prawny lub forma prawna biblioteki, przedmiot jej działalności i kompetencje czy informacje o majątku, jakim dysponuje).

Warto przy tym punkcie zaznaczyć jeszcze dwie kwestie, które mogą rzutować na ocenę spełnienia przesłanek z tej części §11 rozporządzenia ws. BIP:

- ustawodawca — o czym było już wspomniane wcześniej w raporcie — w żadnym miejscu nie określił szczegółowości danych udostępnianych na stronie podmiotowej BIP. W związku z powyższym spełnienie wymagań z §11 może nastąpić w dowolnym zakresie;
- informacje publiczne, które znajdują się w posiadaniu danej biblioteki i nie zostały udostępnione na jej stronie podmiotowej BIP, będą — co do zasady — podlegały udostępnieniu na wniosek, zgodnie z art. 10 u.d.i.p.

Obecność reklam na stronie podmiotowej BIP

Żadna ze zbadanych stron podmiotowych BIP nie miała opublikowanych reklam, czym zrealizowano zakaz wyrażony w §11 ust. 2 rozporządzenia ws. BIP (*strona podmiotowa BIP nie może zawierać reklam*). Kwestią dyskusyjną w tym zakresie może być jedynie obecność przycisków społecznościowych do jednego z amerykańskich portali na stronie podmiotowej BIP MBP Łódź-Górna.

BIP jednostki	Czy na stronie podmiotowej BIP są reklamy? (§11 ust. 2 rozporządzenia ws. BIP)	
	Tak	Nie
MBP Łódź-Bałuty		X
MBP Łódź-Górna		X (?)
MBP Łódź-Polesie		X
MBP Łódź-Śródmieście		X
MBP Łódź-Widzew		X

BIP jednostki	Czy na stronie podmiotowej BIP są reklamy? (§11 ust. 2 rozporządzenia ws. BIP)	
	Tak	Nie
WiMBP w Gdańsku		X
MBP we Wrocławiu		X

Niewyjaśnione skróty

Kolejnym trudnym do formalnej oceny wymogiem jest zakaz wynikający z §6 rozporządzenia ws. BIP — informacje publiczne udostępniane w BIP nie mogą zawierać niewyjaśnionych skrótów, z wyjątkiem skrótów powszechnie przyjętych i zrozumiałych.

Ten aspekt poddać można ocenie jedynie w odniesieniu do konkretnego momentu, jak również w oparciu o gruntowną analizę wszystkich treści opublikowanych na danej stronie podmiotowej BIP. Ocena ta może być także zróżnicowana ze względu na wiedzę oraz dotychczasowe doświadczenie oceniającego. Wydaje się, że rygor określony w §6 stanowić może jedynie wskazówkę dla osób odpowiedzialnych za publikację informacji publicznych, aby czyniły to z uwzględnieniem zróżnicowanego poziomu odbiorców, wychodząc poza swój branżowy, sformalizowany język.

Opierając się na zweryfikowanych treściach mogę uznać, że wszystkie brane pod uwagę strony podmiotowe BIP bibliotek pozytywnie przeszły ten test.

	Czy informacje na stronie podmiotowej BIP zawierają niewyjaśnione skróty — z wyjątkiem skrótów powszechnie przyjętych i zrozumiałych? (§6 rozporządzenia ws. BIP)	
BIP jednostki	Tak	Nie
MBP Łódź-Bałuty		X
MBP Łódź-Górna		X
MBP Łódź-Polesie		X
MBP Łódź-Śródmieście		X
MBP Łódź-Widzew		X

	Czy informacje na stronie podmiotowej BIP zawierają niewyjaśnione skróty — z wyjątkiem skrótów powszechnie przyjętych i zrozumiałych? (§6 rozporządzenia ws. BIP)	
BIP jednostki	Tak	Nie
WiMBP w Gdańsku		X
MBP we Wrocławiu		X

Oznaczenie informacji publikowanych na stronach podmiotowych BIP

Wymogi związane z koniecznością oznaczania informacji publikowanych na stronie podmiotowej BIP (zgodnie z art. 8 ust. 6 u.d.i.p.) to kwestia, z którą w miarę dobrze radzi sobie większość łódzkich bibliotek.

Zgodnie z brzmieniem ww. artykułu dane publikowane w BIP powinny zostać określone co do:

- podmiotu udostępniającego informację;
- osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za jej treść;
- osoby, która wprowadziła informację na stronę;
- czasu wytworzenia informacji i czasu jej udostępnienia.

Powinna zostać również zabezpieczona możliwość identyfikacji czasu rzeczywistego udostępnienia informacji.

BIP jednostki	Czy informacje na stronie podmiotowej BIP są oznaczone co do (art. 8 ust. 6 u.d.i.p.)				
	Danych określających podmiot udostępniający informację (T/N)	Danych określających tożsamość osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za jej treść (T/N)	Danych określających tożsamość osoby, która wprowadziła informację do BIP (T/N)	Czasu wytworzenia informacji i czasu jej udostępnienia (T/N)	Zabezpieczenia możliwości identyfikacji czasu rzeczywistego udostępnienia informacji (T/N)
MBP Łódź-Bałuty	T	T/N	T/N	N	N
MBP Łódź-Górna	T	N	T	N	T
MBP Łódź-Polesie	T	T	T	T	T
MBP Łódź-Śródmieście	T	T	T	T	T
MBP Łódź-Widzew	T	T	T	T	T

MBP Łódź-Bałuty

- na stronie podmiotowej BIP można rozpoznać podmiot, który udostępnił informację (BIP stanowi element strony informacyjnej biblioteki);
- trudno jest określić rzeczywiste dane osoby, która udostępniła informację lub odpowiada za jej treść. Na każdej podstronie BIP wyświetla się „stała” stopka z imieniem i nazwiskiem redaktora oraz administratora — użytkownik nie ma jednak pewności, czy te osoby są odpowiedzialne za wszystkie informacje opublikowane na tej stronie BIP. To samo dotyczy danych osoby, która wprowadziła informację do BIP;
- w odniesieniu do czasu wytworzenia informacji i czasu jej udostępnienia — na każdej z podstron BIP znajduje się adnotacja: „Zmieniony (09.02.2015.)”. Jest mało prawdopodobne to, że każda z podstron została zmieniona tego samego dnia. Ponadto brak jest informacji o godzinie wprowadzania zmian na danej podstronie i udostępnienia informacji, co ewentualnie mogłyby pomóc w identyfikacji rzeczywistego czasu jej wprowadzenia.

MBP Łódź-Górna

- na stronie podmiotowej BIP można rozpoznać podmiot, który udostępnił informację (BIP stanowi element strony informacyjnej biblioteki);
- brak jest danych osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za jej treść (jest jedynie informacja o osobie, która ją opublikowała — dane osoby, która wprowadziła informację do BIP);
- na stronie podmiotowej BIP brak danych o czasie wytworzenia konkretnych informacji, jest za to precyzyjna informacja na temat czasu publikacji (co do godziny).

MBP Łódź-Polesie

Strona podmiotowa BIP MBP Łódź-Polesie znacznie lepiej spełnia kryteria określone w u.d.i.p. Jedyny mankament dotyczy określenia danych podmiotu, który udostępnia daną informację — nazwa podmiotu pojawia się jedynie na pierwszej stronie, — brak takiej informacji w formie stopki czy, jak rozwiązały to inne biblioteki w Łodzi, nagłówek.

Udostępnienie danych osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za jej treść, osoby, która wprowadziła informację na stronę oraz czasu wytworzenia informacji i czasu jej rzeczywistego udostępnienia zostało rozwiązane przez metryczkę dodaną do każdej podstrony. W metryczce zabrakło jedynie godziny udostępnienia (w celu zabezpieczenia możliwości identyfikacji rzeczywistego czasu udostępnienia informacji).

MBP Łódź-Śródmieście i MBP Łódź-Widzew

Obie te jednostki realizują wymagania art. 8 ust. 6 u.d.i.p.:

- biblioteka w Śródmieściu w formie ramki na górze każdej z podstron;
- biblioteka na Widzewie w formie stopki oraz nagłówek na każdej ze stron — z tym że nagłówek jest niestety bardzo słabo zaznaczony (minimalna możliwa zmiana to użycie ciemniejszej czcionki dla zaznaczenia jego obecności na stronie). Dobrą praktyką byłoby także zastosowanie szablonu, który zbierałby te informacje w jednym miejscu na każdej podstronie.

WiMBP w Gdańsku i MBP we Wrocławiu

Na stronach podmiotowych BIP bibliotek w Gdańsku i we Wrocławiu także w niemal stu procentach realizują dość wymagające założenia ustawy.

BIP jednostki	Czy informacje na stronie podmiotowej BIP są oznaczone co do (art. 8 ust. 6 u.d.i.p.)				
	Danych określających podmiot udostępniający informację (T/N)	Danych określających tożsamość osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za treść informacji (T/N)	Danych określających tożsamość osoby, która wprowadziła informację do BIP (T/N)	Czasu wytworzenia informacji i czasu jej udostępnienia (T/N)	Zabezpieczenia możliwości identyfikacji czasu rzeczywistego udostępnienia informacji (T/N)
WiMBP w Gdańsku	T	T	T	N	T
MBP we Wrocławiu	T	T/N	T	N	T

- Dane publiczne na stronach podmiotowych BIP obu bibliotek są oznaczone przez dane podmiotu udostępniającego informację;
- na obu stronach BIP zidentyfikujemy dane określające tożsamość osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za jej treść (choć zdarzają się też drobne niedociągnięcia — jak w przypadku podstrony *Dostęp do informacji publicznej* (biblioteka we Wrocławiu), gdzie brakuje jakichkolwiek informacji na ten temat. Na części podstron BIP brakuje również pojedynczych informacji;

- w przypadku obu podmiotowych stron BIP nie ma informacji na temat czasu wytworzenia informacji, jest za to precyzyjna informacja na temat czasu publikacji (co do sekundy).

Jakość treści oraz brak zabezpieczeń przed kopiowaniem

Prawodawca w §7 ust. 2 rozporządzenia ws. BIP uwzględnił dwie kwestie, które mają za zadanie umożliwić (ułatwić) ponowne wykorzystanie oraz obróbkę informacji publicznych. Paragraf ten mówi o tym, że *treści zgromadzone na stronach BIP są udostępniane w jakości niepozostawiającej wątpliwości co do ich zawartości oraz nie są zabezpieczone przed drukowaniem i kopiowaniem*.

BIP jednostki	Treści na stronie podmiotowej BIP (§7 ust. 2 rozporządzenia ws. BIP)	
	Są udostępniane w jakości niepozostawiającej wątpliwości co do ich zawartości (T/N)	Nie są zabezpieczone przed drukowaniem i kopiowaniem (T/N)
MBP Łódź-Bałuty	T	T
MBP Łódź-Górna	T	T
MBP Łódź-Polesie	T	T
MBP Łódź-Śródmieście	T	T
MBP Łódź-Widzew	T	T

Strony podmiotowe BIP łódzkich bibliotek co do zasady spełniają ww. wymagania. Zdecydowana większość danych publikowana jest w sposób, który umożliwia kopiowanie oraz przeszukiwanie (Ctrl + f) treści ze strony.

Analogicznie sprawa wygląda w przypadku treści opublikowanych na stronach podmiotowych BIP bibliotek z Gdańska i Wrocławia (w tym drugim przypadku jednak zdarzył się drobny wyjątek — dane statystyczne za rok 2009 w zakładce *Statystyka* zostały opublikowane w formie pliku graficznego, który uniemożliwia kopiowanie danych).

BIP jednostki	Treści na stronie podmiotowej BIP (§7 ust. 2 rozporządzenia ws. BIP)	
	Są udostępniane w jakości niepozostawiającej wątpliwości co do ich zawartości (T/N)	Nie są zabezpieczone przed drukowaniem i kopiowaniem (T/N)
WiMBP w Gdańsku	T	T
MBP we Wrocławiu	T	T

Intencją wprowadzenia §7 ust. 2 rozporządzenia ws. BIP było bez wątpienia zapewnienie jak największej dostępności informacji publicznych, publikowanych na stronach BIP. W tym kontekście można podjąć rozważania, na ile publikowanie informacji w formie skanów dokumentów (lub innego rodzaju plików graficznych) będzie stanowiło naruszenie ww. zasad (lub też będzie stało w sprzeczności z ich intencją).

Bez wątplenia dobrą praktyką związaną z publikowaniem danych w BIP jest jak najszersze stosowanie tzw. standardów otwartych danych⁴⁷. Aby móc mówić o otwartych danych muszą one spełniać określone cechy:

- dane muszą być dostępne jako całość z możliwością pobrania ich z internetu; dane muszą być dostępne w formie dogodnej do kopiowania, edytowania i dalszego przetwarzania;
- dane muszą być udostępnione na warunkach umożliwiających dalsze (swobodne) wykorzystywanie, przetwarzanie, jak również łączenie z innymi danymi. Dane muszą być opublikowane w formacie *odczytywalnym maszynowo* (np. przez edytory tekstu, formularze obliczeniowe itp.);
- każdy musi mieć możliwość skorzystania z danych: — ich przetwarzania lub dalszego rozpowszechniania bez konieczności uzyskiwania dodatkowej zgody. Dotyczy to zarówno wykorzystania niekomercyjnego, jak i komercyjnego tych danych.

Ze względu na charakter danych publikowanych w BIP informacje publiczne (powstające najczęściej w ramach funkcjonowania instytucji publicznych czy też finansowane ze środków publicznych) nadają się niejako z natury rzeczy do traktowania ich jako otwartych danych (*open data*). Najczęściej spotykanym ograniczeniem związanym z ich ponownym wykorzystaniem — które warto stopniowo przełamywać — jest zatem forma, w jakiej są one upubliczniane (np. jako skan dokumentu, zdjęcie, grafika).

Dostęp do informacji nieopublikowanych w BIP

Podmioty zobowiązane do udostępniania informacji publicznej — w tym biblioteki — zostały zobowiązane na podstawie art. 8 ust. 4 u.d.i.p. do poinformowania na swojej stronie podmiotowej BIP o *sposobie dostępu do informacji publicznych będących w ich posiadaniu i niedostępnych w Biuletynie Informacji Publicznej*. Przepis ten ma ścisły związek z art. 7 ust. 1 u.d.i.p. (sposoby udostępniania informacji publicznej) oraz art. 10 ust. 1 u.d.i.p. *informacja publiczna, która nie została udostępniona w BIP lub centralnym repozytorium, jest udostępniana na wniosek*.

BIP jednostki	Na stronie podmiotowej BIP (art. 8 ust. 4 u.d.i.p.)	
	Znajduje się informacja na temat możliwości dostępu do informacji publicznych nieopublikowanych na niej (T/N)	Został zamieszczony wzór wniosku o dostęp do informacji publicznej (T/N)
MBP Łódź-Bałuty	T	T
MBP Łódź-Górna	N	N
MBP Łódź-Polesie	T	N
MBP Łódź-Śródmieście	T	N
MBP Łódź-Widzew	T	T

⁴⁷Więcej na temat otwartych danych można przeczytać na stronie: What is open? W: *Open Knowledge* [online] [dostęp 09.01.2016]. Dostępny w: <https://okfn.org/opendata/>.

Spośród wszystkich łódzkich bibliotek jedynie MBP Łódź-Górna nie miała opublikowanej w żadnej formie informacji o możliwości uzyskania informacji publicznej nieopublikowanej w BIP⁴⁸. co najprawdopodobniej było kwestią błędu na stronie, gdyż w menu przedmiotowym znajduje się zakładka *Informacje nieudostępnione*, jednak jest pusta. Pozostałe biblioteki radziły sobie z tą kwestią na dwa sposoby: albo publikowały informacje z odpowiednimi fragmentami u.d.i.p. (MBP Łódź-Bałuty oraz MBP Łódź-Śródmieście), albo też omawiały istniejące przepisy (MBP Łódź-Polesie).

W osobiwy sposób do tematu podeszła MBP Łódź-Widzew, publikując następujący komunikat: *Informacje nieudostępnione w Biuletynie znajdują się na naszej stronie WWW pod adresem: www.mbpwidzew.pl i są przekazywane zgodnie z: Ustawą o dostępie do informacji publicznej z dn. 6 września 2001 r. (Dz.U. Nr 112, poz. 1198)*. Rozwiązanie zastosowane na stronie podmiotowej BIP biblioteki na Widzewie (po usunięciu niefortunnego zdania dotyczącego strony WWW, które może wprowadzać w błąd co do możliwości uzyskania informacji publicznej) może stanowić pewne minimum, realizujące art. 8 ust. 4 u.d.i.p.

Sugerowanym rozwiązaniem (najbardziej czytelnym i pomocnym z punktu widzenia mieszkańca-użytkownika strony BIP) jest podejście biblioteki na Polesiu, czyli stworzenie krótkiego przewodnika, który objaśni w przystępny sposób osobie zainteresowanej przysługujące jej prawa, powołując się jednocześnie na odpowiednie przepisy.

Osobną, wartą poruszenia kwestią, jest sytuacja umieszczania na stronie podmiotowej BIP formularza wniosku o udostępnienie informacji publicznej. Na taki krok zdecydowały się MBP Łódź-Bałuty oraz MBP Łódź-Widzew. Zamieszczony wniosek jest analogiczny do wzoru, który został przytoczony przez Aleksandrowicza w jego komentarzu do przedmiotowej ustawy⁴⁹.

Kwestia stosowania tego rodzaju formularzy została już omówiona szerzej we wcześniejszej części opracowania, dlatego przytoczę tylko najważniejsze tezy:

- zastosowany formularz może stanowić pewną pomoc dla osoby ubiegającej się o dostęp do informacji publicznej, jednak zastosowana przez biblioteki na Bałutach i Widzewie forma wykracza poza ustawowe minimum, co może wprowadzać w błąd;
- obie biblioteki mogą, co do zasady, na użytek trybu udzielania informacji publicznej stosować wzór wniosku, ale w żadnym wypadku nie mogą uzależnić udzielenia informacji publicznej od złożenia zapytania na opracowanym przez siebie formularzu.

WiMBP w Gdańsku i MBP we Wrocławiu

Biblioteki w Gdańsku i Wrocławiu na swoich stronach podmiotowych BIP również umieściły obowiązkową informację o dostępie do informacji publicznej nieopublikowanej na BIP. Należy jednak zauważyć, że żadna z tych jednostek nie poradziła sobie najlepiej z tym zadaniem.

⁴⁸Co najprawdopodobniej jest jedynie kwestią błędu na stronie, gdyż w menu przedmiotowym znajduje się zakładka *Informacje nieudostępnione*, jednak jest pusta.

⁴⁹ALEKSANDROWICZ, T.R. dz. cyt., s. 239.

	Na stronie podmiotowej BIP (art. 8 ust. 4 u.d.i.p.)	
BIP jednostki	Znajduje się informacja na temat możliwości dostępu do informacji publicznych nieopublikowanych na niej (T/N)	Został zamieszczony wzór wniosku o dostęp do informacji publicznej (T/N)
WiMBP w Gdańsku	T	N
MBP we Wrocławiu	T	T

WiMBP w Gdańsku na swojej stronie BIP w zakładce *Informacje nieudostępnione* — podobnie jak MBP Łódź-Widzew — błędnie odwołuje się do swojej strony informacyjnej, odsyłając tam po *informacje nieudostępnione na stronie BIP* (faktem jednak jest, że część informacji, które powinny znaleźć się na stronie BIP, znajduje się na witrynie informacyjnej gdańskiej biblioteki, czego nie można uznać za dobrą praktykę). Poza stroną WWW w zakładce tej znajduje się odesłanie do tablic informacyjnych w budynku głównym biblioteki i w siedzibach poszczególnych filii. Nie ma zaś ani słowa o prawach przysługujących na mocy art. 10 u.d.i.p. Dział ten wymaga zdecydowanej poprawy i dostosowania do obowiązujących przepisów prawa.

MBP we Wrocławiu na swojej stronie podmiotowej BIP ma aż dwie lokalizacje, które odnoszą się do kwestii udostępniania informacji publicznej (czego nie można wybronić na gruncie u.d.i.p.). Na podstronie *Dostęp do informacji publicznej* znajduje się wyciąg z przepisów u.d.i.p., który skrótowo omawia obowiązujące w tym zakresie przepisy, niestety nie odnosząc się przy tym do poszczególnych artykułów z ustawy, co mogłoby pomóc potencjalnie zainteresowanej osobie.

Z kolei na podstronie BIP *Dostęp do informacji publicznej nieudostępnianej w BIP* zainteresowana osoba znajdzie informację... o konieczności złożenia pisemnego wniosku na przygotowanym formularzu.

Wymagane dokumenty: *Wniosek o udzielenie informacji publicznej. Druk do pobrania znajduje się na stronie:* http://biblioteka.ibip.wroc.pl/public/get_file.php?id=439.

Opracowany formularz — zbudowany na bazie formularza z komentarza Aleksandrowicza (który z kolei został wzięty ze strony Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji) — został na potrzeby Wrocławia jeszcze bardziej rozbudowany. Opublikowanie zaraz po wymaganym formularzu informacji o możliwych opłatach za udostępnienie informacji publicznej (choć jest to jedynie wyjątek od zasady nieodpłatnej informacji publicznej z art. 7 ust. 2 u.d.i.p.) może również działać zniechęcająco na część osób zainteresowanych skorzystaniem z prawa do informacji. Należy uspołnić informacje dotyczące dostępu do informacji publicznej na stronie podmiotowej BIP MBP we Wrocławiu (najlepiej bazując na tekście z zakładki *Dostęp do informacji publicznej*).

Bibliografia:

1. ALEKSANDROWICZ, T.R. *Komentarz do ustawy o dostępie do informacji publicznej*. Wyd. 4. Warszawa: Wydaw. LexisNexis, 2008. ISBN 978-83-7334-899-8.
2. CZARNOV, S. Samorządowe osoby prawne — perspektywa nowej regulacji. *Samorząd Terytorialny* 2009, nr 7-8. ISSN 0867-4973.
3. GARDOCKA, T. (red.). *Obywatelskie prawo do informacji*. Warszawa: Wydaw. Wolters Kluwer Polska, 2008. ISBN 978-83-7526-501-9.
4. KAMIŃSKA, I, ROZBICKA-OSTROWSKA, M. *Ustawa o dostępie do informacji publicznej — komentarz*. Wyd. 2. Warszawa: Wydaw. LexisNexis, 2012. ISBN 978-83-7806-393-3.
5. Komisja Nadzwyczajna do rozpatrzenia projektów ustaw dotyczących prawa obywateli do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne, a także dotyczących jawności procedur decyzyjnych i grup interesów /nr 3/. *Biuletyn* [on-line] 2000, nr 3614/III [dostęp 09.01.2016]. Dostępny w: <http://orka.sejm.gov.pl/Biuletyn.nsf/595effc1a-fbb8582c1256b6e0044a58a/bc0551f090b08a04c1256b73003d21d8?OpenDocument>.
6. *Podręcznik redaktora strony podmiotowej BIP www.bip.gov.pl* [on-line] v.2.0 z dn.15.02.2013 r. [dostęp 09.01.2016]. Dostępny w: https://www.bip.gov.pl/files/download/51/Podr%C4%99cznikRedaktoraSPBIP_15020213%5B3%5D.pdf.
7. *Powszechna Deklaracja Praw Człowieka ONZ* [on-line] [dostęp 09.01.2016]. Dostępny w: http://www.unesco.pl/fileadmin/user_upload/pdf/Powszechna_Deklaracja_Praw_Czlowieka.pdf.
8. *Preambuła Rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji*.
9. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej (Dz.U. z 2007 r., nr 10 poz. 68).
10. What is open? W: *Open Knowledge* [on-line] [dostęp 09.01.2016]. Dostępny w: <https://okfn.org/open-data/>.